

OKRESNÁ PROKURATÚRA MARTIN
Vajanského nám. 1, 036 80 Martin 1

Číslo: 1 Pv 326/23/5506-7
EEČ: 2-40-51-2024

Martin 09.01.2024

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: podvod podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Martin

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: , XXXXX

adresa na doručovanie písomností: XXXXX

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: podvod podľa § 221 odsek 1 Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

ako obvinený sa dňa 06.12.2022 ubytoval v penzióne XXXXX, ktorý prevádzkuje spoločnosť XXXXX, so sídlom ul. XXXXX č. XXXXX, XXXXX, IČO: XXXXX, v zastúpení konateľom spoločnosti XXXXX, nar. XXXXX, trvalé bytom ul. XXXXX č. XXXXX, XXXXX, okr. XXXXX, kde si mal opakovane predĺžovať ubytovanie podľa toho, koľko mal finančných prostriedkov na jeho zaplatenie, pričom od mesiaca február 2023 sa dohodol na zvýhodnenom mesačnom poplatku za ubytovanie vo výške 360,- € mesačne, ktorý obvinený za uvedený mesiac zaplatil, ale za mesiac marec 2023, apríl 2023 a od 01.05.2023 do 12.05.2023 teda ubytovanie za 2,5 mesiaca nezaplatil, pričom sa mal opakovane vyhovárať, že má problémy v práci a nemá na zaplatenie, a tiež tvrdil, že hneď ako dostane výplatu dlh za ubytovanie vyplatí, čo sa však nestalo, čím mal uvedeným konaním uviesť XXXXX, nar. XXXXX, trvalé bytom ul. XXXXX č. XXXXX, XXXXX do omylu a spoločnosti XXXXX č. XXXXX, XXXXX, IČO: XXXXX mal tak spôsobiť škodu na neuhradenom nájomnom za 2,5 mesiaca vo výške 900,- € a na poplatku mestu

XXXXX za ubytovanie vo výške 10,- €, teda mal spôsobiť škodu v celkovej výške 910,- €,

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Poverený príslušník PZ, Obvodné oddelenie PZ Vrútky, uznesením pod XXXXX zo dňa 24.09.2023 podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesol obvinenie XXXXX, nar. XXXXX, pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Po vykonaní všetkých potrebných úkonov za účelom objasnenia skutkového stavu veci, poverený príslušník PZ v rámci prípravného konania predložil spisový materiál na Okresnú prokuratúru XXXXX s návrhom na konečné rozhodnutie vo veci, t.j. s návrhom na podanie obžaloby.

Po preskúmaní návrhu, ako aj na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu som dospel k záveru, že trestné stíhanie vedené proti obvinenému XXXXX je potrebné zastaviť, nakoľko predmetný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Dokazovanie bolo vykonané v dostatočnom rozsahu, pričom bol zistený nasledovný skutkový stav:

Obvinený XXXXX v prípravnom konaní pri výsluchu uviedol, že to čo sa stalo ho mrzí, peniaze chce pánovi XXXXX vyplatiť a už nie je na ulici, našiel si zamestnanie, pracuje v XXXXX

Svedok XXXXX, konateľ poškodenej spoločnosti XXXXX s.r.o. uviedol, že obvinený dňa 06.12.2022 prišiel do penziónu XXXXX a chcel sa ubytovať. Za ubytovanie si platil vždy len na pár dní, podľa toho ako mal peniaze. Svedok mu ponúkol, že ak by si za ubytovanie platil mesačne, vyšlo by ho to lacnejšie, obvinený s tým súhlasil, potešilo ho to. Za celý mesiac február následne zaplatil 360,- €. Za mesiac marec nezaplatil, tvrdil, že nemá peniaze, že má v práci problém. Obdobne nezaplatil ani za mesiac apríl. Sľuboval, že všetko zaplatí a ho prehovoril. To isté sa dialo v mesiaci máj, kde opäť sľuboval, že zaplatí, že to za neho zaplatia rodičia, avšak k úhrade nedošlo. Nakoniec mu svedok dal ultimátum tri dni, aj tak nič nezaplatil a tak dňa 12.05.2023 opustil penzión XXXXX, pričom mu obvinený dal 40,- € a znova sľúbil, že to všetko doplatí.

Súčasťou vyšetrovacieho spisu je aj emailová správa obvineného poškodenému zo dňa 15.05.2023 v tom, že, obvinený sa poškodenému ospravedľuje, váži si ako mu pomohol, a že mu to vyplatí všetko, vystavená účtenka poškodeným obvinenému na sumu 950 ,- € za ubytovanie a to v rozsahu 2,5 mesiaca vrátane poplatku mestu XXXXX za ubytovanie, oznámenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, úradný záznam OO PZ XXXXX zo dňa 27.07.2023 v tom, že bol obvinený telefonicky kontaktovaný, kde uviedol, že poškodenému nič nevyplatí, a či je stíhaný, že mu je to jedno, výpis z registra trestov, výpis z ústrednej evidencie priestupkov MV SR.

Podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. prečinu podvodu sa dopustí ten, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu. Uvedený trestný čin je úmyselným trestným činom.

Na vyvodenie trestno-právnej zodpovednosti páchatel'a je potrebné, aby konanie páchatel'a kumulatívne napĺňalo všetky zákonné znaky prečinu po formálnej stránke. Formálnu stránku pritom tvoria protiprávnosť a typové znaky skutkovej podstaty trestného činu charakterizujúce objekt, objektívnu stránku, subjekt a subjektívnu stránku.

Objektívnu stránku trestného činu charakterizuje spôsob spáchania trestného činu a jeho následky. K obligatórnym znakom objektívnej stránky trestného činu patrí spôsob konania, následok trestného činu a príčinná súvislosť medzi konaním a následkom.

Subjektívnou stránkou trestného činu je zavinenie, teda vnútorný, psychický vzťah človeka k určitým skutočnostiam, ktoré zakladajú trestný čin, a to buď vytvorených páchatel'om alebo objektívne existujúcich bez jeho pričinenia. Zavinenie môže mať formu úmyslu alebo formu nedbanlivosti. Podľa § 17 Tr. zák., pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti. Zavinenie musí byť dané v dobe činu. Predstavy, vedomosti, ako aj vôľa páchatel'a, ktoré nie sú dané v dobe činu, nemajú pre zavinenie význam.

Objektom trestného činu je cudzí majetok, bez ohľadu na druh a formu vlastníctva a objektívnu stránkou tohto trestného činu je podvodné konanie, t.j. uvedenie do omylu alebo využitie omylu, ktoré môže smerovať nielen voči poškodenému, ale aj voči inej osobe za účelom obohatenia seba alebo iného na škodu cudzieho majetku. Omyl je rozpor medzi predstavou a skutočnosťou. Omyl sa môže týkať aj skutočnosti, ktorá ešte len nastane, páchatel' však musí o omyle iného vedieť už v čase, keď dochádza k jeho obohateniu.

V zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. som vyhodnotil vyššie uvedené dôkazy, ako aj ostatné dôkazy obsiahnuté vo vyšetrovacom spise, jednotlivo i v ich súhrne, pričom som zistil, že v predmetnej veci nie sú naplnené všetky formálne znaky skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., a to pre absenciu objektívnej i subjektívnej stránky predmetného trestného činu.

Po preskúmaní veci som dospel k záveru, že u obvineného nie je preukázané, že uviedol iného do omylu, resp. využil omyl iného. Rovnako nie je preukázaná ako vedomostnú tak ani vôľovú zložku zavinenia, teda že obvinený chcel spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom (priamy úmysel), resp. vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozmnený, (nepriamy úmysel).

K právnym úvahám ohľadne zavinenia treba vo všeobecnosti konštatovať, že zavinenie je vnútorný, psychický vzťah páchatel'a k podstatným zložkám trestného

činu, pričom zavinenie (úmyselné ako aj nedbanlivostné) je vybudované na zložke vedomostnej, ktorá zahŕňa vnímanie páchatela a na zložke vôľovej, ktorá zahŕňa predovšetkým chcenie alebo uzrozenie, teda v podstate rozhodnutie konať určitým spôsobom so znalosťami podstaty veci. Ak páchatel rozhodne skutočnosti nechce a ani s nimi nie je uzrozený, nie je tu žiadny vôľový vzťah. Zavinenie sa pritom vzťahuje na priebeh páchatelovho činu, ktorý sa prejavil v objektívnej realite, a ktorý zodpovedá znakom skutkovej podstaty trestného činu. Zavinenie sa teda vzťahuje k podstatným skutočnostiam, ktoré tvoria páchatelov skutok a musí sa vzťahovať na všetky skutočnosti, ktoré sú znakom skutkovej podstaty trestného činu. Pokiaľ by sa zavinenie k niektorej z požadovaných skutočností nevzťahovalo, nie je daná subjektívna stránka trestného činu, a preto je vylúčená trestná zodpovednosť páchatela.

Zavinenie je podstatnou náležitosťou každej trestnej zodpovednosti, čím je vyjadrená aj základná zásada trestného práva, že bez zavinenia niet trestného činu ani trestu. Keďže trestný čin podvodu je úmyselným trestným činom, úmysel musí byť jednoznačne preukázaný a musí v sebe zahŕňať skutočnosť, že páchatel iného uvádza do omylu alebo využíva iného omyl a navyše úmyselným zavinením páchatela musí byť pokryté aj to, že takýmto konaním chce spôsobiť na cudzom majetku škodu a zároveň chce seba alebo iného obohatiť, čo však vykonanými dôkazmi preukázané nebolo.

V konkrétnostiach poukazujem predovšetkým na tú skutočnosť, že je zrejmé, že medzi obvineným a poškodeným bola ústne uzatvorená zmluva o ubytovaní v zmysle ustanovení § 745 a nasl. Občianskeho zákonníka, s tým, že obvinený ako ubytovaný vedel a poznal cenu za ubytovanie za jednotlivé obdobie, či už za jeden deň, resp. jeden mesiac. Základnou otázkou, ktorú bolo potrebné v trestnom konaní vyriešiť, bola otázka, či objednanie ubytovania a následne nezaplatenie za ubytovanie bolo vykonané podvodným konaním s cieľom spôsobiť inému škodu. V tomto smere však mám za to, že vykonané dokazovanie uvedené nepotvrdilo. Snaha osoby konať protiprávne (v prípade trestného činu podvodu, táto snaha musí byť daná už na začiatku právneho vzťahu, t.j. už na začiatku v čase objednávania ubytovania) chcel páchatel uviesť inú osobu do omylu s úmyslom spôsobiť jej škodu) z ničoho nevyplývala a nebola ani žiadnym spôsobom preukázaná.

Z konania obvineného je zjavné, že na začiatku platil za ubytovanie, a to v reláciách podľa potreby, t.j. koľko dní bol ubytovaný a až následne pri zmene podmienok ubytovania, t.j. že cenu za ubytovanie mal platiť na mesačnej báze, bolo dojednané neskôr, pričom zásadná je aj tá skutočnosť, že uvedenú zmenu inicioval ubytovateľ a poškodený s tým až následne súhlasil, a aj z tejto skutočnosti zásadným spôsobom vyplýva, že nedošlo k naplneniu objektívnej stránky prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona.

Je tak zrejmé, že XXXXX v čase, keď si objednal ubytovanie, resp. keď došlo k zmene podmienok s ubytovaním v tom, že sa ubytovanie zmenilo na mesačné za určitých vopred dohodnutých podmienok, neuvádzal poškodeného do omylu s cieľom spôsobiť mu škodu, a seba, či iného obohatiť.

Nie je možné uvádzanie do omylu a úmysel na trestnom čine podvodu odvodzovať iba z tej skutočnosti, že nedošlo k zaplateniu poskytnutej služby, t.j. služby za ubytovanie.

Taktiež aj následné kroky zo obvineného, t.j. úhrada časti ceny za ubytovanie, nesvedčia o prípadnom úmysle na trestnom čine, ale skôr o snahe riešiť vzniknutú situáciu.

Prokurátor v tomto smere uvádza, že uvedený vzťah je hlavne vzťahom súkromnoprávnej povahy. Riešenie tejto otázky preto nepochybne primárne prislúcha súdom v civilnom konaní, nakoľko orgány činné v trestnom konaní a ani súd v trestnom konaní nemôžu a ani nie sú oprávnené nahrádzať ich činnosť, pretože práve súdy v občianskom súdnom konaní sú zákonodarcom povolané k tomu, aby rozhodovali všetky sporné otázky, ktoré vyplývajú zo súkromnoprávných vzťahov, a to za splnenia predpokladu, že sa nevymykajú bežne sa vyskytujúcim podobným prípadom.

Je teda zrejmé, že vzniknutá situácia predstavuje typický občianskoprávny spor.

Na to, aby sa mohla vyvodiť prípadná trestnoprávna zodpovednosť páchatel'a, musí byť ako základná otázka vyriešená, či vôbec došlo jeho konaním k spáchaniu skutkovej podstaty toho ktorého trestného činu, teda či došlo k naplneniu všetkých jeho zákonných znakov. V predmetnej veci však nemám za to, že by konaním zo strany XXXXX došlo k naplneniu všetkých znakov niektorého z trestných činov uvedených v osobitnej časti trestného zákona.

Za takto zisteného skutkového stavu veci nie je možné potom konštatovať, že by sa obvinený dopustil nejakého trestného činu.

Záverom uvádzam, že trestné právo treba považovať za ultima ratio, má slúžiť ako krajný prostriedok na ochranu celospoločenských hodnôt a nemôže slúžiť ako prostriedok nahradzujúci ochranu práv a právnych záujmov jednotlivca v oblasti súkromnoprávných, resp. civilných alebo obchodných vzťahov, ktoré sú závislé predovšetkým na individuálnej aktivite jednotlivca, aby sa náležite staral o svoje práva. Je neprijateľné, aby túto ochranu aktívne preberali orgány činné v trestnom konaní, ktorých úlohou je ochrana prevažne celospoločenských hodnôt a nie priamo konkrétnych subjektívnych práv jednotlivca, ktoré svojou povahou spočívajú v súkromnoprávnej sfére. Ústavný súd k tomu dodáva, že je v právnom štáte neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, ak nie sú splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, t. j. ak nie sú tu predpoklady celkom nespochybniteľne zistiteľné. Princíp subsidiarity trestnej represie totiž vyžaduje, aby štát uplatňoval prostriedky trestného práva zdržanlivo, t. j. predovšetkým tam, kde iné právne prostriedky zlyhávajú alebo nie sú efektívne. V danej veci uvádzam, že trestné právo a orgány činné v trestnom konaní neslúžia na to, aby sa prostredníctvom nich riešili sporné občianske vzťahy, pokiaľ nie sú dané všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por. prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti som teda dospel k jednoznačnému záveru, že skutok, ktorý sa kladie obvinenému za vinu nie je trestným činom, a keďže v danom prípade nie je možné konanie posúdiť ani ako priestupok alebo iný správny delikt, ani by to nemohlo byť prejednané v disciplinárnom konaní, bolo potrebné v súlade s ust. § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por. trestné konanie proti obvinenému XXXXX zastaviť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Daniel Malik
prokurátor